



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 2/2/2021
Αριθμ. Πρωτ.:20

**ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη

**ΠΡΟΣ : 1. Γραφείο κας Υφυπουργού Υγείας
2. Δ/ση Ψυχικής Υγείας
3. ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ**

Τηλέφωνο : 210-8208822
E-mail: eparoudaki@moh.gov.gr
Πρόεδρος
Email: mitrossilimaria@gmail.com

Θέμα:

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 2826 έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ από 29/05/2020.
2. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 2840 ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ από 19/06/2020.
3. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 2843 ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ από 24/06/2020.
4. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 2845 ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ από 26/06/2020
5. Το υπ. Αριθμ. Πρωτ.: 2852/01-07-2020 έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2716/1999 η Ειδική Επιτροπή «εποπτεύει και ελέγχει την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές», όπως **το δικαίωμα για αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας, το δικαίωμα για εξειδικευμένη ατομική θεραπεία ...** και «παρεμβαίνει κάθε φορά που διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές».

Στο πλαίσιο αυτής της αποστολής, τέθηκαν υπόψη της Ειδικής Επιτροπής μια σειρά από έγγραφα της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ αναφορικά με τον ένοικο * * του οικοτροφείου ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (βλ. ανωτέρω σχετικά)

Ιστορικό

Με το υπ' αριθμ. Εμπ. Πρωτ.:778/29-02-2020 έγγραφο της 1ης Υ.ΠΕ. ο φορέας ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ κλήθηκε να διεκπεραιώσει αίτημα μετάβασης του ασθενούς *.* στο Οικοτροφείο «Άγιος Νικόλαος», η οποία αποτελεί δομή – Οικοτροφείο τύπου Α1'. Το αίτημα, υπεβλήθη από το Δήμο Πεντέλης. Ακολούθως, η Κοινωνική Υπηρεσία του φορέα ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ επικοινωνήσε με το αρμόδιο τμήμα του Δήμου, το οποίο πληροφόρησε ότι ο ασθενής φιλοξενείται στην υπό εκκαθάριση ιδιωτική κλινική «ΠΑΛΛΑΔΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ», χωρίς ωστόσο να παρασχεθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πάθηση του, στοιχεία ιατρικού και ψυχοκοινωνικού ιστορικού.

Στις 18/05/2020 η Κοινωνική Υπηρεσία του Οικοτροφείου της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ ενημερώθηκε, μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας από την 1η ΥΠΕ, ότι ο Φορέας καλείται να διεκπεραιώσει αυθημερόν και με τη διαδικασία του κατεπείγοντος την μετάβαση του ενοίκου *.* από την υπό εκκαθάριση ιδιωτική κλινική «ΠΑΛΛΑΔΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ» στο Οικοτροφείο «Άγιος Νικόλαος».

Παρά τις προσπάθειες του φορέα, υπό ασφυκτικές πιέσεις, όπως αναφέρεται, και χωρίς να τηρηθούν οι διαδικασίες και τα Πρωτόκολλα μετάβασης και ένταξης, με ελλιπείς πληροφορίες ψυχοκοινωνικού αλλά και ψυχιατρικού ιστορικού, υποχρεώθηκε να ολοκληρώσει τη διαδικασία μετάβασης του ασθενούς, ο οποίος, πράγματι, εισήχθη αυθημερόν στο Οικοτροφείο «Άγιος Νικόλαος».

Όμως, μετά από μία εβδομάδα παραμονής του *.* στη ΜΨΑ του φορέα, συγκεκριμένα στις 29/05/2020, παρουσίασε διαταραχές συμπεριφοράς, επιθετικότητα λόγω και έργω, ενώ προέβη και σε φθορές στον εξοπλισμό και τους χώρους του Οικοτροφείου. Εξ αιτίας της συμπεριφοράς του μεταφέρθηκε με εισήγηση του θεράποντος ψυχιάτρου σε εφημερεύον νοσοκομείο και συγκεκριμένα στο ΨΝΑ «Δαφνί». Ο εφημερεύων ιατρός του ΨΝΑ γνωμάτευσε ότι ο ένοικος «κατά την παρούσα εξέταση δεν εμφανίζει οξεία ψυχοπαθολογία» και συστήνεται η ρύθμιση της φαρμακευτικής αγωγής σε τακτική βάση από τον θεράποντα ψυχίατρο της δομής, έγγραφο το οποίο συμπληρώθηκε χωρίς ημερομηνία και στοιχεία (ονοματεπώνυμο και ειδικότητα) του ανωτέρω εφημερεύοντος.

Την ίδια ημέρα, στις 29/05/2020, συντάχθηκε εκ μέρους του φορέα επιστολή με αρ. πρωτ.: 2826, την οποία απηύθυνε στους αρμόδιους φορείς, αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους ζητούσε επαναξιολόγηση για την τοποθέτηση του ασθενούς και την άμεση μετάβασή του σε κατάλληλο θεραπευτικό πλαίσιο για την περίπτωσή του, δηλαδή στεγαστική δομή - Οικοτροφείο τύπου Α7. Στις 19/06/2020 εστάλη το υπ' αρ. πρωτ.: 2840 ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ στα αρμόδια όργανα - ιδίους παραλήπτες, καλώντας τους εκ νέου να επανεξετάσουν το αίτημα του φορέα για τη μετάβαση του *.* σε κατάλληλη στεγαστική δομή - Οικοτροφείο τύπου Α7, αναγράφοντας όλους τους λόγους για τους οποίους υποβάλεται το ανωτέρω αίτημα, επισυνάπτοντας και τα σχετικά έγγραφα.

Την ίδια μέρα, ο ένοικος *.* παρουσίασε έλλειψη εναισθησίας, αρνητισμό, επιθετικότητα λόγω και έργω, διαταραχές συμπεριφοράς. Εξαιτίας της κατάστασης της υγείας του ενοίκου υποχρεώθηκε ο φορέας να κινήσει τη διαδικασία της ακούσιας νοσηλείας. Για το λόγο αυτό το προσωπικό της Δομής, συνοδευόμενο από το δικαστικό συμπαραστάτη και μέλος του εποπτικού συμβουλίου της δικαστικής συμπαράστασης, μετέβη στο Αστυνομικό Τμήμα Κάτω

Πατησίων, όπου δόθηκαν οι προβλεπόμενες εκ του νόμου μαρτυρικές καταθέσεις αναφορικά με την αναγκαιότητα της ακούσιας νοσηλείας του ενοίκου και την υποστήριξή του σε κατάλληλη νοσηλευτική μονάδα.

Πράγματι, χορηγήθηκε η σχετική Εισαγγελική παραγγελία και στις 23/06/2020 ο ασθενής μεταφέρθηκε με περιπολικό της ΕΛ.ΑΣ και συνοδεία νοσηλευτικού προσωπικού της Μονάδας στο Γ.Ν.Α. «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ - ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ», όπου εξετάσθηκε από εφημερεύουσα ψυχίατρο, η οποία γνωμάτευσε ότι ο ένοικος * * * δεν χρήζει ακούσιας νοσηλείας, ενώ ταυτόχρονα επισήμανε πως, λόγω της πάθησής του, θα πρέπει να φιλοξενείται σε διαφορετικού τύπου στεγαστική δομή και όχι στη δομή Α1 του φορέα. Ωστόσο, ο ένοικος * * * συνέχισε να παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς και μετά την επιστροφή του στο Οικοτροφείο του φορέα, που είχε ως αποτέλεσμα τον αυτοτραυματισμό του, την πρόκληση φθορών και ζημιών στο Οικοτροφείο.

Την επόμενη μέρα (24/06/2020) απεστάλη από την ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ σχετικό έγγραφο με αριθμ. πρωτ.: 2843, με το χαρακτήρα του εξαιρετικά επείγοντος, το οποίο απευθυνόταν στο σύνολο των αρμόδιων οργάνων, γνωστοποιώντας τα γεγονότα που έλαβαν χώρα και υποβάλλοντας εκ νέου το αίτημα για άμεση μετάβασή του ενοίκου σε κατάλληλο θεραπευτικό πλαίσιο και στεγαστική δομή - Οικοτροφείο τύπου Α7.

Στις 24/06/2020 η ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ υποχρεώθηκε να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία της ακούσιας νοσηλείας δια του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών. Πράγματι στις 25/06/2020 χορηγήθηκε η σχετική Εισαγγελική παραγγελία και περιπολικό της ΕΛ.ΑΣ πραγματοποίησε τη διακομιδή του ενοίκου * * *, με τη συνοδεία νοσηλευτικού προσωπικού της Μονάδας, στο Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας Θριάσιο, στο οποίο εξετάσθηκε από τον εφημερεύοντα ψυχίατρο. Ο εφημερεύων ψυχίατρος γνωμάτευσε ότι ο ένοικος * * * δεν χρήζει ακούσιας νοσηλείας, ενώ ταυτόχρονα επισήμανε πως, λόγω της πάθησής του, θα πρέπει να φιλοξενείται σε διαφορετικού τύπου στεγαστική δομή και όχι στη δομή τύπου Α1.

Στις 26/06/2020 απεστάλη από την ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ στα αρμόδια όργανα το υπ' αριθμ. πρωτ. 2845 έγγραφο, ομοίως με το χαρακτήρα του εξαιρετικά επείγοντος, αναφέροντας τα τελευταία γεγονότα σχετικά με την περίπτωση του ενοίκου * * *, ζητώντας και πάλι τη μετάβασή του σε κατάλληλη δομή και θεραπευτικό πλαίσιο, ήτοι σε στεγαστική δομή τύπου Α7. Εν τούτοις, μέχρι την 1-7-2020 όπου εστάλη το 2852 έγγραφο της ΙΑΣΙΣ ΑμΚΕ δεν είχε βρεθεί λύση για τον ασθενή.

Διαπιστώσεις

Η Ειδική Επιτροπή έχει διαπιστώσει επανειλημμένα κατά την εξέταση αναφορών ότι εμφανίζονται ζητήματα στη μετάβαση ασθενών που χρήζουν ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και αφορούν τόσο στη διαδικασία όσο και στην έλλειψη θέσεων και μάλιστα θέσεων σε κατάλληλη ΜΨΑ για την περίπτωσή τους. Αποτέλεσμα αυτού είναι όχι μόνο η ταλαιπωρία των ασθενών, η απουσία της δέουσας θεραπευτικής φροντίδας και η παραβίαση του δικαιώματος στην υγεία, το οποίο περιλαμβάνει και το δικαίωμα στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση.

Η πρόσφατη Εγκύκλιος Γ3α,β/Γ.Π.οικ.131-04/ 01/2021 για τη Διαδικασία μετάβασης ψυχικά ασθενών σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης αντιμετωπίζει στην ορθή κατεύθυνση ορισμένα ζητήματα, που και η Ειδική Επιτροπή είχε προτείνει, όπως τη δημιουργία ενός Κλινικού Πρωτοκόλλου Μετάβασης με το Αριθμ.:363/29-11-2019 έγγραφό της και χαιρετίζει τη συμπερίληψή του στη νέα Εγκύκλιο.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη της Ειδικής Επιτροπής για να μπορεί να εφαρμοστεί ουσιαστικά η Εγκύκλιος και να παρέχεται η κατάλληλη θεραπευτική λύση για τον κάθε ασθενή, θα πρέπει να δημιουργηθούν - κατόπιν εκτίμησης αναγκών και σχεδιασμού - κατάλληλες, εξειδικευμένες και επαρκείς για να καλύψουν τις ανάγκες ΜΨΑ, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι άνθρωποι με αρκετά μεγάλη ψυχική επιβάρυνση απολαμβάνουν το δικαίωμα για αξιοπρεπή διαβίωση στην κοινότητα με τη μεγαλύτερη δυνατή αυτονομία και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Ν.4074/2012 (ΦΕΚ 88/Α'/11.07.2012) "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβαση στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες».

Ειδικότερα, για το ζήτημα των ατόμων με ειδικές δυσκολίες (επί παραδείγματι σοβαρές διαταραχές συμπεριφοράς, όπως το περιστατικό που αναφέρεται σε αυτή την αναφορά) ή συν-νοσηρότητες, κρίνεται απαραίτητο να δημιουργηθούν εξειδικευμένες μονάδες για την αντιμετώπιση των πολύπλευρων αναγκών τους, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν στις ήδη υπάρχουσες μονάδες, ωστόσο χρειάζεται να απολαμβάνουν και οι ίδιοι μια ισότιμη πρόσβαση σε μονάδες ψυχικής υγείας κατάλληλες για εκείνους.

Υπό αυτό το πρίσμα, η Ειδική Επιτροπή θεωρεί, σύμφωνα με το ανωτέρω ιστορικό, ότι ο ασθενής ταλαιπωρήθηκε ιδιαίτερα, η περίπτωση του ήταν «ανεπιθύμητη» από τις νοσηλευτικές μονάδες, αλλά και από τις ΜΨΑ και ως εκ τούτου δεν έλαβε την κατάλληλη φροντίδα, με συνέπεια να παραβιαστεί το δικαίωμά του στην υγεία.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε σχετικά με την εξέλιξη της υπόθεσης και συγκεκριμένα πως αντιμετωπίζεται θεραπευτικά αυτή τη στιγμή ο ασθενής *.* και που διαμένει.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

- 1. Γραφείο κας Υφυπουργού Υγείας**
- 2. Δ/νση Ψυχικής Υγείας**
- 3. Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας**